

بہ نام خدا

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

www.cbc.ir

@cbc.1341

@shorayeketabekoodak

cbc1341

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

گزارش گروه بررسی نشریات کودک و نوجوان

سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

تعداد اعضا: ۵ نفر

هماهنگ کننده: الهه سیاوشیان

نام اعضای گروه بررسی نشریات به ترتیب حروف الفبا:

۱- فرحناز ایمانی

۲- الهه سیاوشیان

۳- میترا سیاوشیان

۴- مریم غدیری

۵- آفرین قاسمیه

مهمان: مریم صالح نژاد

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

تصویر اعضای گروه بررسی نشریات

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

راه‌های ارتباطی با گروه بررسی نشریات:

info@cbc.ir

راه‌های ارتباطی با گروه نشریات: www.cbc.ir

وبلاگ گروه: www.magchild.blogsky.com

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

فهرست مطالب

فهرست مطالب	شماره اسلاید
فعالیت گروه	۸-۹
وضعیت نشریات ۱۳۹۸-۹۹	۱۳-۱۰
نشریات بررسی شده ۱۳۹۹	۱۴
ماه نامه قلک	۱۷-۱۵
کیهان بچه ها (بخش نوجوان)	۲۰-۱۸
کیهان بچه ها (بخش کودک)	۲۳-۲۱
مس آباد (بخش نوجوان)	۲۶-۲۴
مس آباد (بخش کودک)	۲۹-۲۷
گوهرانه	۳۳-۳۰
پیشنهادهای	۳۴

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

فعالیت‌های گروه در سال ۱۳۹۹

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

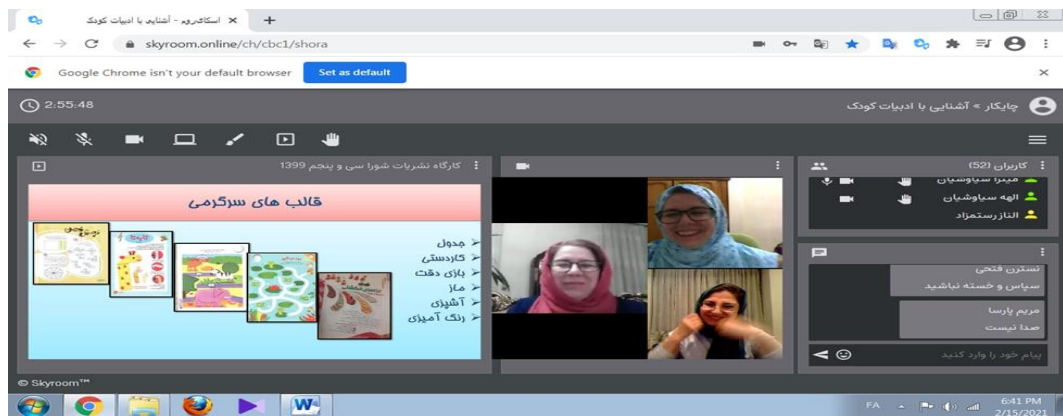
فعالیت های گروه در سال ۱۳۹۹

❑ نشست با آقای هدایی جهت
کار پژوهشی نشریات در
زمینه آسیب شناسی نشریات
چاپی کودک و نوجوان

❑ نشست با خانم زری نعیمی
جهت بحث و تبادل نظر
درباره‌ی بررسی عروسک
سخنگو. استقبال ایشان از
نظرات گروه و قدردانی برای
بررسی

❑ برگزاری کارگاه آشنایی با نشریات کودک و نوجوان
در سی و پنجمین کارگاه ادبیات کودک

❑ تهیه لیست نشریات سال ۹۹-۱۳۹۸

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

وضعیت نشریات ۱۳۹۸-۱۳۹۹

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

نشریات به لحاظ گروه سنی ۱۳۹۸-۱۳۹۹

مخاطب	خردسال	کودک	کودک نوجوان	نوجوان
تعداد	۳۲	۷	۱۰	۹
۶	۳۲٪	۲۱٪	۲۹٪	۱۸٪

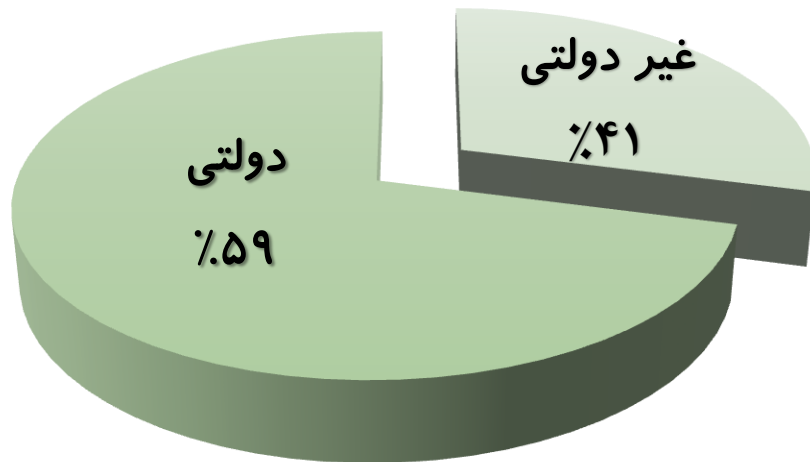

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

نشریات دولتی و غیر دولتی ۱۳۹۸-۱۳۹۹

نشریات	غیر دولتی	دولتی
تعداد	۳۲	۱۹
	۴۱٪	۵۹٪

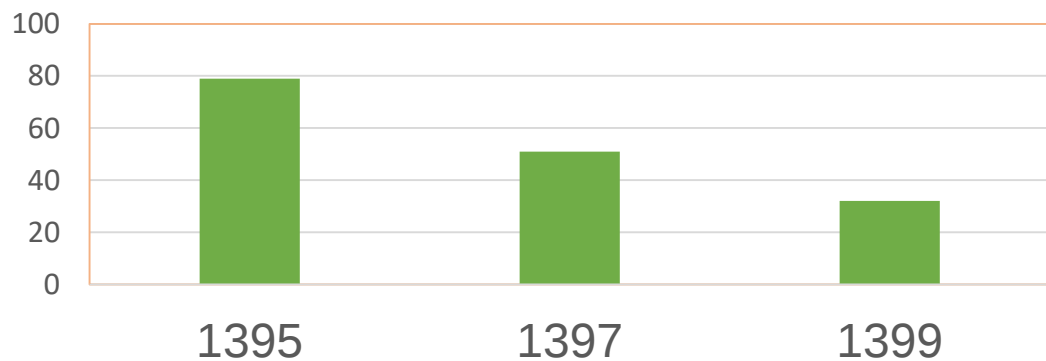

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

نشریات در سال های ۹۵، ۹۷، ۹۹

گروه سنی سال	خردسال	کودک	نوجوان	کودک نوجوان	خردسال کودک نوجوان	جمع
۱۳۹۵	۱۱	۲۸	۲۱	۱۸	۱	۷۹
۱۳۹۷	۱۰	۲۱	۱۱	۸	۱	۵۱
۱۳۹۹	۷	۱۰	۶	۹	—	۳۲

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

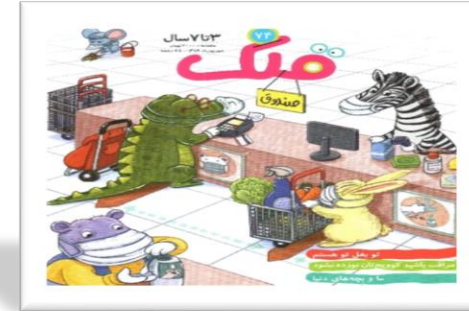
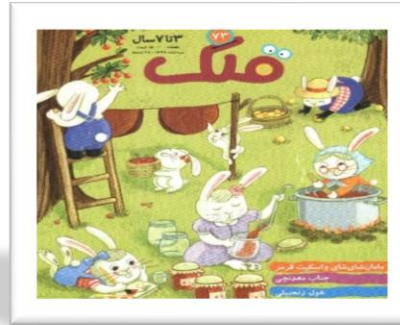
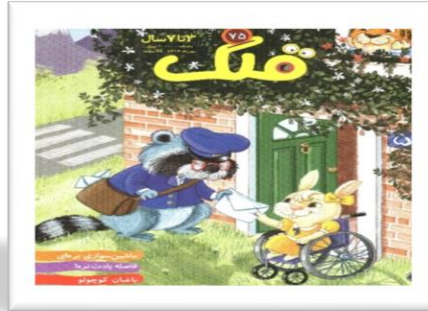
نشریات بررسی شده سال ۱۳۹۹

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

نشریه قلم

موضوع تعداد	داستان	شعر	سرگرمی	دانستنی	معرفی کتاب	آگهی
۳۳	۹	۸	۷	۳	۳	۳
%۱۰۰	%۲۷/۲	%۲۴/۲	%۲۱/۲	%۹	%۹	%۹

- جدول نشان می‌دهد نخست داستان با %۲۷/۲ پس از آن شعر با %۲۴/۲ و سرگرمی با %۲۱/۲ بیشترین مطالب را به خود اختصاص داده‌اند. موضوع‌های نشریه محدود است و تنوع موضوعی آن مانند قبل نیست.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

نشریه قلک

ماهنامه قلک با مخاطب خردسال

- داستان‌ها عمدتاً با رویکرد اقتصادی است و شرایط گفت‌وگو را بین والد و کودک ایجاد می‌کند. کنش‌های هیجان‌انگیز و فراوان در داستان‌ها با روحیات کودک هماهنگ است.
- شعرها آهنگین با زبان ساده و کودکانه مناسب مخاطب خردسال است ولی شعرهای بلند که به سفارش اسپانسر سروده شده، مناسب کودک دبستانی است. اشعار با درون‌مایه‌های تفریحی، عاطفی و... می‌تواند کودک را با وجوه دیگر شعر نیز آشنا سازد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

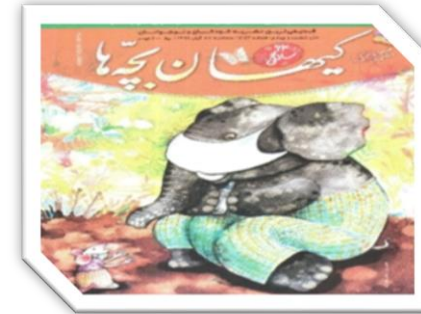
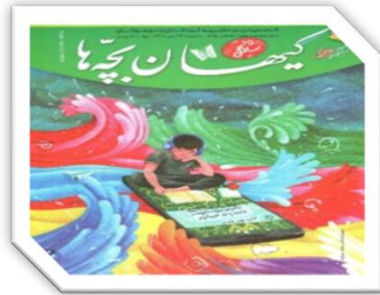
نشریه قلک

- سرگرمی در نشریه با تنوع موضوعی مناسب مخاطب است و سبب سرگرم شدن او می شود.
- دانستنی‌های نشریه درباره‌ی ویروس کرونا و رعایت اصول بهداشتی در این دوران است. شیوه مناسب ارائه، موجب هراس مخاطب از این ویروس نمی‌شود.
- «قلک» پس از یک وقفه، مجدداً منتشر شده است و بنا به درخواست هیئت تحریریه جدید، بررسی آن در دستور کار گروه قرار گرفت. انتظار می‌رفت این وقفه سبب تازگی در ساختار نشریه شده باشد. بررسی نشان می‌دهد، ساختار نشریه «قلک» تغییر نکرده و موضوع‌های آن به تکرار افتاده است. همین امر موجب کاهش مخاطبان همیشگی نشریه خواهد شد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کیهان بچه‌ها (بخش نوجوان)

موضوع	سر مقاله	خبر	تقویم	داستان	شعر	کارگاه شعر	سرگرمی	شهادت	زندگی‌نامه	گفت و گو	طنز	دانشتنی	کتاب معرفی	عجایب ایران	خبرنگاران	باشگاه	احکام نوجوان	سایر
تعداد	۳	۱	۳	۱۲	۱۰	۲	۱۳	۳	۳	۳	۶	۱	۴	۱	۲	۲	۳	۲
۹۶	۳	۱	۳	۱۲	۱۰	۲	۱۳	۳	۳	۳	۶	۱	۴	۱	۲	۲	۳	۲
٪۱۰۰	٪۳/۱	٪۱	٪۳/۱	٪۱۲/۵	٪۱۰/۴	٪۲	٪۱۳/۵	٪۳/۱	٪۳/۱	٪۳/۱	٪۶/۲	٪۱	٪۴/۱	٪۱	٪۲	٪۲	٪۳/۱	٪۲

- جدول نشان می‌دهد بیشترین فراوانی به سرگرمی با ٪۱۳/۵ و سپس به داستان با ٪۱۲/۵ اختصاص دارد. گرچه خبر یکی از ارکان وجه ژورنالیستی هر نشریه‌ای است، تنها یک خبر در مجله دیده می‌شود.

کیهان بچه‌ها (بخش نوجوان)

دو هفته‌نامه کیهان بچه‌ها

- موضوع‌های سرمقاله همراه با زبان ساده و صمیمی مناسب مخاطب نوجوان است. چنانچه سردبیر از پند و اندرز فاصله گیرد سرمقاله می‌تواند جذب مخاطب بیشتری داشته باشد.
- داستان‌ها به دلیل انتخاب موضوع که کمتر به مسائل نوجوان پرداخته است و نبود تعلیق در آن، فاقد جذب مخاطب است. ایجاد حس امید، خلاقیت و نوآوری، سازندگی و موفقیت، توجه به روحیه‌ی نشاط و شادابی که نیاز نوجوانان به ویژه در محیط اجتماعی این روزهای جامعه است، در داستان‌ها دیده نمی‌شود. از سوی دیگر بی‌توجهی به ویرایش، متن را فاقد کشش برای خواندن می‌کند. تصاویر داستان‌ها به دور از زیبایی‌شناسی است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کیهان بچه‌ها (بخش نوجوان)

- شعرها اکثراً با درون‌مایه دینی ارائه شده است. در صورتی که نوجوان علاوه بر درون‌مایه دینی به سایر درون‌مایه‌ها نیاز دارد. بیشتر شعرها ساده و با زبان کودکانه فاقد پرواز خیال و مناسب مخاطب کودک است نه نوجوان.
- در بخش نیمکت، توجه به طنز از ویژگی‌های مثبت نشریه است، زیرا نوجوان به مطالب طنز علاقه نشان می‌دهد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کیهان بچه‌ها (بخش کودک)

موضوع تعداد	نیایش	داستان	شعر	سرگرمی	معرفی کتاب
۱۵	۳	۳	۳	۳	۳
۱۰۰٪	۲۰٪	۲۰٪	۲۰٪	۲۰٪	۲۰٪

- جدول نشان می‌دهد گرچه تعداد مطالب مجله در تعادل است، مجله فاقد تنوع موضوعی است و ۱۵ موضوع در سه شماره، مخاطب کودک را راضی نگه نمی‌دارد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کیهان بچه‌ها (بخش کودک)

- موضوع داستان‌ها برای مخاطب کودک جذاب نیست.
- شعرها کودکانه، آهنگین، موزون و مورد توجه گروه سنی کودک است.
- سرگرمی‌ها فاقد نوآوری و تازگی برای مخاطب کودک است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

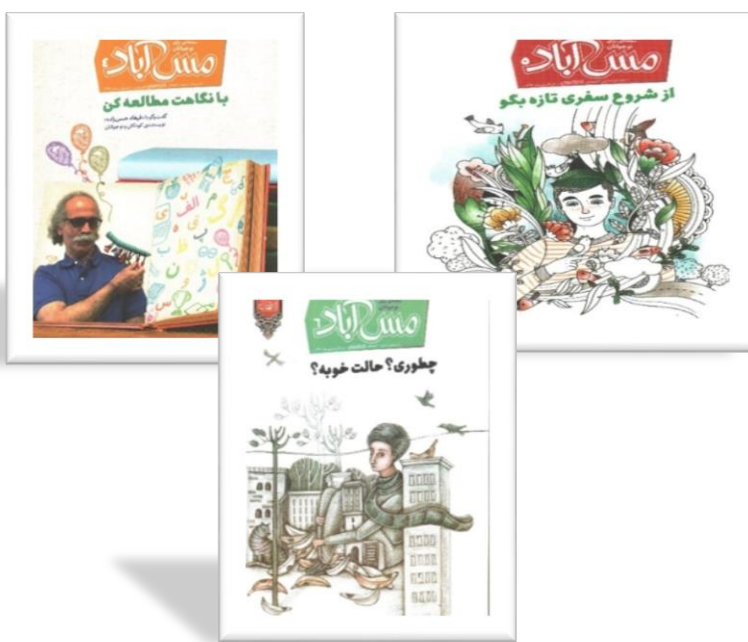
کیهان بچه‌ها

- کیهان بچه‌ها، از نقطه نظر شکل و محتوا با سلیقه و علاقه کودک و نوجوان امروزی فاصله دارد. گرچه انتشار طولانی مدت مجله، مایه افتخار مسئولین این نشریه است، انتظار می‌رود با داشتن سابقه‌ای دیرینه و پشتوانه مالی، به کیفیت آن توجه بیشتری شود. مجله می‌تواند علاوه بر همکاری با پدیدآورندگان جوان و آماتور از پدیدآورندگان با تجربه نیز بهره‌مند شود تا جذب مخاطب بیشتری داشته باشد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

مس آباد (بخش نوجوان)

موضوع تعداد	سر مقاله	داستان	شعر	سرگرمی	گزارش	گفت و گو	دانستی	زندگی نامه	مهارت ها	هوش مالی	عکاسی	هنر	دینی	مطالب	کتاب معرفی
۳۹	۳	۵	۹	۳	۱	۲	۱	۱	۳	۱	۳	۳	۳	۴	۴
٪۱۰۰	٪۷/۶	٪۱۲/۸	٪۲۳	٪۷/۶	٪۲/۵	٪۵/۱	٪۲/۵	٪۲/۵	٪۷/۶	٪۲/۵	٪۷/۶	٪۷/۶	٪۷/۶	٪۷/۶	٪۱۰/۲

- جدول نشان می دهد مجله دارای تنوع موضوعی و تعداد مطالب در تعادل نسبی است. شعر با ٪۲۳ و سپس داستان با ٪۱۲/۸ بیشترین درصد را به خود اختصاص داده اند.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

مس آباد (بخش نوجوان)

دو ماه نامه مس آباد

- سرمقاله با زبان ساده و لحن صمیمی، مخاطب به راحتی با آن ارتباط برقرار می کند. استفاده از رگه های طنزآمیز مطلب را برای مخاطب نوجوان شیرین کرده است. گهگاه در مطالب آموزش مستقیم دیده می شود بهتر آن است نویسنده از آن فاصله بگیرد.
- اکثر داستان ها دارای ساختاری منسجم، مناسب گروه سنی مخاطب است و به نگرانی های جامعه امروز نوجوان می پردازد. موضوع داستان ها تکراری نیست و وجود ژرف ساخت در آن باعث می شود تا مخاطب را به فکر واداشته و نگاه عمیق تری نسبت به خود و محیط اطراف داشته باشد. پیشنهاد می شود مجله در بخش داستان موضوع هایی چون کودکان کار، توان یاب و طلاق را نیز مد نظر قرار دهد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

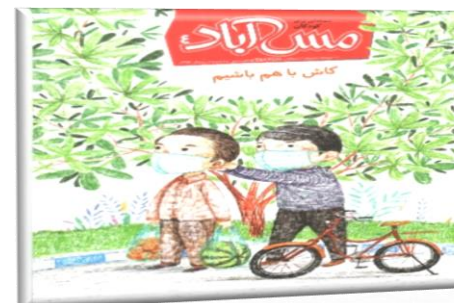
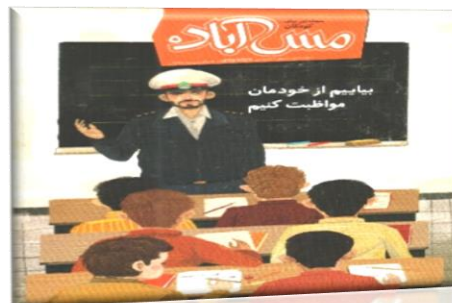
مس آباد (بخش نوجوان)

- شعرها، به امید و شادی و غم و اندوه اشاره داشته که به حال و هوا و روحیات نوجوان نزدیک و مناسب گروه سنی مخاطب است.
- عنوان گفت‌وگوها مخاطب را کنجکاو کرده تا مطلب را بخواند. سوال‌ها غیرکلیشه‌ای و جواب‌ها برای مخاطب جذاب و پرکشش و در کل گفت‌وگوها انگیزاننده است.
- بخش مهارت‌ها با هدف بهره‌مندی از زندگی بهتر، حفظ محیط زیست و دادن راه‌کار با زبانی ساده، طنزآمیز و آموزش غیر مستقیم به نگرانی و چالش‌های ذهنی مخاطب پرداخته که از ویژگی‌های مثبت نشریه است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

مس آباد (بخش کودک)

موضوع تعداد	سرمقاله	تقویم	داستان	شعر	سرگرمی	ایران شناسی	معرفی کتاب	معرفی بازی
۴۴	۳	۳	۱۲	۱۲	۷	۳	۳	۱
۱۰۰٪	٪۶/۸	٪۶/۸	٪۲۷/۲	٪۲۷/۲	٪۱۵/۹	٪۶/۸	٪۶/۸	٪۲/۲

- جدول نشان می‌دهد نشریه دارای تنوع موضوعی است. داستان و شعر با ٪۲۷/۲ و پس از آن سرگرمی با ٪۱۵/۹ بیشترین درصد را به خود اختصاص داده‌اند.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

مس آباد (بخش کودک)

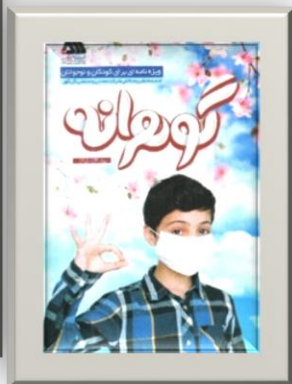
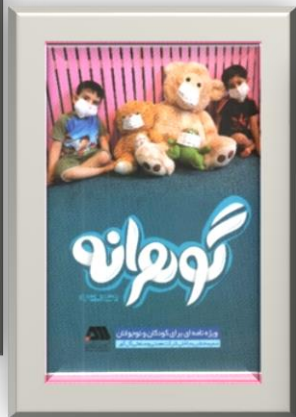
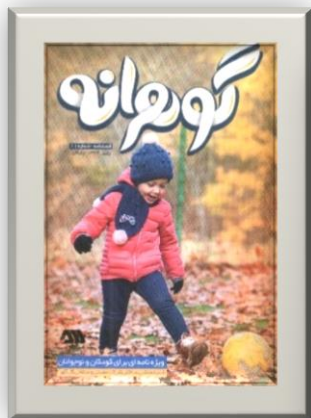
- ساختار منسجم داستان‌ها و استفاده از نویسندگان با تجربه از نکات مثبت نشریه است. گرچه توجه به ادبیات کهن در این بخش از دیگر نکات مثبت به شمار می‌آید، بازنویسی داستان‌ها می‌بایست با دقت نظر بیشتری ارائه شود.
- شعرها آهنگین و خیال انگیز است و به موضوع‌های ملموس، پدیده‌های طبیعی و جانوران پیرامون کودک می‌پردازد. توجه به لذت بردن از خواندن شعرها در عین سادگی از ویژگی آن است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

مس آباد (بخش کودک)

- در بخش سرگرمی به غیر از کاردستی که مناسب مخاطب است، در قسمت «رنگ کن» به دلیل شلوغی صفحه و نداشتن سفیدخوانی و در قسمت جدول به دلیل ناهماهنگی طرح سؤال‌ها با اطلاعات مخاطب، ضعیف عمل شده است.
- در کل نشریه نو پای مس آباد به لحاظ انتخاب موضوع و زبان مناسب، مخاطب خود را می‌شناسد و اصول و قواعد ژورنالیستی را می‌داند و از آن تبعیت می‌کند. بهتر است بخش کودک هم مانند بخش نوجوان به وجه ژورنالیستی توجه بیشتری نشان دهد و علاوه بر سرمقاله به گزارش و گفت‌وگو نیز بپردازد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

گوهرانه

موضوع	سر مقاله	خبر	نیایش	داستان	شعر	سرگرمی	دانستنی	آزمایش	گزارش	گفت و گو	کتاب معرفی	فرد مهد	والدین سخنی با	سایر
۷۸	۳	۱	۳	۱۰	۸	۹	۲۴	۳	۱	۲	۳	۳	۳	۵
%۱۰۰	۳/۸٪	۱/۲٪	۳/۸٪	۱۲/۸٪	۱۰/۲٪	۱۱/۵٪	۳۰/۷٪	۳/۸٪	۱/۲٪	۲/۵٪	۳/۸٪	۳/۸٪	۳/۸٪	۶/۴٪

- جدول نشان می‌دهد بیشترین توجه نشریه به بخش دانستنی با ۳۰/۷٪ است. پس از آن داستان با ۱۲/۸٪ و سرگرمی با ۱۱/۵٪ قرار می‌گیرد. با وجودی که خبر یکی از ارکان ژورنالیستی است فقط یک خبر در مجله دیده می‌شود.

گوهرانه

فصل نامه گوهرانه

- زبان سرمقاله یک دست نیست گاه محاوره و گاه نوشتاری و اکثرا نصیحت گونه همراه با آموزش مستقیم است. بهتر است نویسندگان از زبان نصیحت گونه و آموزش مستقیم فاصله گیرد.
- ساختار داستان‌ها اعم از شخصیت پردازی، فضا سازی، ایجاد تعلیق، انسجام و آموزش غیر مستقیم و توجه به زیبایی شناسی که وجه ادبی داستان است در نشریه گوهرانه بسیار ضعیف است. با توجه به اهمیت و جایگاه داستان به عنوان یکی از بخش‌های جذاب، مسئولین نشریه باید با دقت بیشتری آن‌ها را انتخاب کنند و متوجه این نکته باشند که نیازهای کودک امروز با کودک گذشته متفاوت است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

گوهرانه

- شعرها فاقد خیال انگیزی و تفکر برانگیزی با زبانی نصیحت گونه و موضوعهای تکراری و به نظر می‌رسد انتخاب شعرها صرفاً برای آموزش مسائل اخلاقی و تربیتی است.
- مطالب دانستنی برخی کپی برداری از سایتهای مختلف اینترنتی بدون ذکر منبع و همراه با آموزش مستقیم، به کارگیری زبان آمرانه، و یک دست نبودن زبان(گاه محاوره و گاه نوشتاری) از نقاط ضعف این بخش است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

گوهرانه

- در کل عدم شناخت مخاطب و نیازهای او در سراسر مجله بارز است. گرچه مخاطب نشریه کودک و نوجوان است برخی از مطالب برای مخاطب خردسال و برخی دیگر برای مخاطب کودک و کمتر به مخاطب نوجوان توجه شده است.
- از آن جایی که یکی از کاربردهای نشریه لذت و سرگرمی است «گوهرانه» با بیشترین درصد مطالب دانستنی (۳۰/۷٪) مخاطب را بمباران اطلاعات کرده است. علاوه بر آن محتوای مطالب از کودک و نوجوان امروزی فاصله دارد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

پیشنها‌ها

- ☐ نشریات می توانند به موارد زیر توجه بیشتری نشان دهند:
- ☐ وجه ژورنالیستی
- ☐ آشنا کردن کودکان با حقوق اجتماعی، شهروندی و حقوق کودک
- ☐ پرداختن به موضوع عشق در داستان متناسب با گروه های سنی مخاطب
- ☐ پرداختن به موضوع با محوریت ویروس «کرونا» در قالب های مختلف
- ☐ کودکان توان یاب، کودکان کار و کودکان طلاق
- ☐ ادبیات کهن
- ☐ فرهنگ سایر ملل
- ☐ تنوع قومیت ها

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

پایان

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

مهر ۱۴۰۰